

Загалом, наше дослідження доводить, що оцінка рентабельності в кризових умовах є необхідною для розробки стратегій, спрямованих на збереження та зміцнення фінансової стійкості підприємств. В умовах невизначеності та змін вона стає не тільки інструментом фінансового аналізу, але і ключовим фактором управління для досягнення успіху в динамічному бізнес-середовищі.

Список використаних джерел:

- 1 Баліцька В.В. Рентабельність діяльності суб'єктів господарювання України: оцінювання істинних результатів. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 11, С. 120-130.
- 2 Глущенко О.В. Вплив кризових явищ на рентабельність підприємств: аналіз сучасних тенденцій. *Фінанси та кредит*. 2021. № 5 (89), С. 56-65.
- 3 Ковальов В.П. Стратегії управління рентабельністю в умовах економічних криз. *Економічний аналіз*. 2023. № 15 (2), С. 34-45.
- 4 Литвиненко І.С. Інноваційні підходи до оцінювання рентабельності в умовах нестабільності ринку. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2024. № 3 (45). С. 78-87.

Д-р екон. наук Семенча І. Є., Фартушний М. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА В МІНЛИВИХ УМОВАХ

Наразі актуальним є питання щодо оцінювання можливості раціонального використання ресурсів підприємств в мінливих умовах сьогодення. Сучасність потребує від підприємств бути розвиненими, організовувати виробничі процеси так, щоб досягти високого рівня конкурентоспроможності, дотримуватися не лише вітчизняних стандартів, а ще й міжнародних. На результативність підприємств впливає саме використання наявних ресурсів, а також формування ресурсного потенціалу. Найвпливовішими мінливими умовами останніх років стали, зокрема, установлення з 19 грудня 2020 р. до 30 червня 2023 р. на території України карантину та введення в Україні воєнного стану з 24 лютого 2022 року. Питання особливостей використання ресурсів підприємств з врахуванням умов ведення економічної діяльності в Україні досліджували останнім часом О.І. Олексюк, В.М. Москович, Н.С. Пласкова, О.Д. Щербань та інші. Так, К.М. Пшенишна у [1] зазначає, що високий економічний результат залежить

сьогодні від достатності ресурсів, накопиченого потенціалу та ефективного управління рухом різноманітних фінансово-економічних потоків в непередбачуваних умовах.

Метою даного дослідження є визначення особливостей використання ресурсів підприємств в мінливих умовах сьогодення та виявлення способів оцінювання, які сприяють формуванню ресурсної бази для виробничих підприємств.

В першу чергу, необхідно зазначити, що здатність підприємства поглинати зовнішні й внутрішні дестабілізуючі фактори через ефективне застосування своїх ресурсів за рахунок використання і вдосконалення економічного потенціалу, є економічною стійкістю підприємства [2]. На думку Коцко Т. А. та Галузінської А.В. [2], саме економічна стійкість підприємства гарантує його платоспроможність, прибутковість та економічний зріст, що, в свою чергу, веде взагалі до існування такого підприємства на внутрішньому чи зовнішньому ринку.

Для правильного використання ресурсного капіталу необхідно визначити їхній розподіл на помітні (фінанси, робоча сила та ін.) та невідчутні (престиж та імідж підприємства, досвід працівників та ін.) показники. Вважаємо, що ефективним використанням ресурсів з метою отримання подальших прибутків для розвитку підприємства в усіх його сферах виробництва є аналіз та оцінка всього ресурсного капіталу в сукупності. Серед наявних способів оцінки ефективності та оптимізації використання ресурсів підприємства найбільш поширеними є фінансовий підхід, який передбачає розрахунки фінансової віддачі і змішаний підхід, що, на думку Мазур А.О. та Кириченко С.О. [3], включає також і нефінансовий складник. Впровадження фінансового підходу в практику діяльності підприємств можливе, коли здійснюється ретельний аналіз комплексу фінансових показників з врахуванням прогностичних методів та прийомів обробки інформації, з порівнянням між різноманітними сценарними даними. Також бажано було б робити стратегічні розрахунки загальної фінансової перспективи для підприємства.

Також для аналізу ефективності використання ресурсів слід розробити дієву систему моніторингу з метою фіксації та знаходження причинно-наслідкових ланцюгів створення негараздів у ресурсному забезпеченні підприємства.

Законодавство в несприятливі часи також сприяє розвитку виробництва. Наприклад, прийнято Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» [4], яким дається дозвіл на збільшення робочого часу до 60 годин на тиждень.

Також внесено зміни до Податкового кодексу України [5], яким, зокрема, передбачено введення нового тимчасового механізму оподаткування суб'єктів господарювання в державі. Крім того, зазначені зміни передбачають також призупинення перебігу строків, визначених Податковим Кодексом на час воєнного стану.

Для вітчизняних виробничих підприємств особливо важливим стає забезпечення сталого функціонування наявних виробничих потужностей, якість та кількість матеріальних запасів, спроможність підприємства до відновлення в ситуаціях високої ризикованості як зовнішнього, так і внутрішнього характеру, а також формування перспективних можливостей подальшого розвитку. Також добре розроблена та проаналізована схема застосування ресурсів гарантує отримання якісних товарів або послуг, сприятиме оптимізації фінансових витрат без завдання збитків якості продукції.

Список використаних джерел:

1. Пшенишна К.М. Напрямки підвищення ефективності управління матеріальними потоками на підприємстві. *Сучасні підходи до управління підприємством*: зб. тез доп. XIII Всеукр. наук.-практ. конф., 12 квітня 2022 р. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. С. 29-32. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/279795>
2. Коцко Т.А., Галузінська А.В. Економічна стійкість підприємства як фундаментальна передумова забезпечення його конкурентоспроможного розвитку. *Сучасні підходи до управління підприємством*: зб. наук. пр. 2020. №5. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/230474>.
3. Мазур А.О., Кириченко С.О. Методологічні основи ефективного використання ресурсів підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 6 (17). С. 253-258. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/2013/1/Mazur.pdf>.
4. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>.
5. Податковий кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: 29.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.